

Uchwała Nr
Rady Miasta Gdańska
z dnia

w sprawie zasad stosowanych przy wznoszeniu pomników na terenie Gdańska

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594; zm. Dz. U. z 2013 r., poz. 645, poz. 1318; zm. Dz. U. z 2014 r., poz. 379, poz. 1072),

uchwała się, co następuje:

§ 1.

1. Rada Miasta Gdańska ustanawia zasady postępowania przy rozpatrywaniu wniosków i przygotowywaniu projektów uchwał w sprawie wznoszenia pomników w Gdańsku, zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały.
2. Przez pomnik rozumie się dzieło rzeźbiarskie, architektoniczno-rzeźbiarskie lub inny obiekt upamiętniający, wzniesione dla uczczenia lub upamiętnienia zasłużonej osoby (osób), organizacji, instytucji lub zdarzenia historycznego.

§ 2.

Przy opiniowaniu i podejmowaniu decyzji w sprawach wznoszenia pomnika, każdorazowo należy brać pod uwagę następujące kryteria merytoryczne:

- a) zachowanie zgodności z tradycją, kulturą i dziejami miasta;
- b) ideę i przesłanie;
- c) umiejscowienie w przestrzeni publicznej i zgodność z jej charakterem.

§ 3.

Zasady określone w załączniku nr 1 do uchwały mają zastosowanie także w przypadku zmiany lokalizacji pomnika.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gdańska.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący
Rady Miasta Gdańska

Bogdan Oleszek

**Zasady postępowania przy rozpatrywaniu wniosków i przygotowywaniu projektów
uchwał w sprawie wznoszenia pomników w Gdańsku**

1. Wzniesienie pomnika na terenie Gminy Miasta Gdańska wymaga zgody Rady Miasta Gdańska wyrażonej w formie uchwały.
2. Wznoszenie pomników podlega rygorom przepisów aktualnego brzmienia Prawa budowlanego oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
3. Wnioski w sprawie wzniesienia pomnika mogą być zgłaszane przez:
 - a) Prezydenta Miasta Gdańska,
 - b) grupę co najmniej 5 radnych Rady Miasta Gdańska,
 - c) komisję Rady Miasta Gdańska właściwą do spraw kultury,
 - d) Rady Dzielnic i Osiedli,
 - e) grupę co najmniej 100 mieszkańców Miasta Gdańska, posiadających czynne prawo wyborcze i wpisanych do stałego rejestru wyborców,
 - f) osoby prawne, instytucje i organizacje mające siedzibę w Gdańsku.
4. Wniosek, o którym mowa w pkt. 3, powinien zawierać:
 - a) dane wnioskodawcy (w przypadku grupy mieszkańców – listę podpisów oraz nazwisko i adres korespondencyjny osoby upoważnionej do reprezentowania wnioskodawców),
 - b) uzasadnienie wniosku,
 - c) fakultatywnie: propozycję formy pomnika (np. figura, grupa rzeźbiarska, obelisk), z uwzględnieniem umieszczonych na pomniku lub w jego sąsiedztwie inskrypcji, symboli i grafik,
 - d) szkic sytuacyjny z propozycją lokalizacji pomnika,
 - e) informacje o charakterze encyklopedycznym, tj. charakterystykę, ważniejsze fakty z biografii lub historii, ze wskazaniem źródła informacji – w przypadku nadania nazwy odwołującej się do osoby lub podmiotu zbiorowego,
 - f) planowany koszt wraz ze wskazaniem źródeł finansowania,
 - g) opinię właściwego miejscowo organu ochrony zabytków na temat proponowanej lokalizacji pomnika, jeśli jest to wymagane przepisami o ochronie zabytków,
 - h) opinię Pomorskiego Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, jeśli wymaga tego przesłanie pomnika lub jego lokalizacja,
 - i) w przypadku, jeśli pomnik miałby zostać wzniesiony na terenie niebędącym własnością Gminy lub Skarbu Państwa, pisemną zgodę właściciela terenu na zlokalizowanie pomnika.
5. Wnioski w sprawie wzniesienia pomnika składane są do Prezydenta Miasta Gdańska, który kopię wniosku niezwłocznie przekazuje do wiadomości Przewodniczącego Rady Miasta Gdańska.
6. W przypadku, gdy wniosek jest niekompletny lub posiada braki formalne, Prezydent Miasta Gdańska wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia.
7. Kompletnie wnioski są rozpatrywane przez Komisję ds. pomników powołaną zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska.
8. W skład Komisji ds. pomników wchodzi od 2 do 4 radnych, w tym: 2 przedstawicieli komisji Rady Miasta Gdańska właściwej do spraw kultury, 2 przedstawicieli innych komisji Rady Miasta Gdańska, dyrektor Wydziału Urbanistyki, Architektury i Ochrony

Zabytków Urzędu Miejskiego – przewodniczący Komisji, Miejski Konserwator Zabytków, dyrektor i jeden pracownik Biura Prezydenta ds. Kultury Urzędu Miejskiego, dyrektor Wydziału Programów Rozwojowych Urzędu Miejskiego, dyrektor Zarządu Dróg i Zieleni w Gdańsku, dyrektor Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska, przedstawiciel Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Obsługę administracyjną komisji zapewnia Biuro Prezydenta ds. Kultury.

9. Komisja ds. pomników zbiera się co najmniej raz na kwartał. W przypadku braku wniosków, komisja nie zbiera się.
10. Prezydent Miasta Gdańska niezwłocznie przekazuje opinię Komisji ds. pomników Przewodniczącemu Rady Miasta Gdańska.
11. Przewodniczący Rady Miasta Gdańska w ciągu 30 dni wnioskuje do Prezydenta Miasta Gdańska o przygotowanie projektu uchwały lub informuje o odstąpieniu od realizacji wniosku.
12. Prezydent Miasta Gdańska niezwłocznie przekazuje wnioskodawcy informację o sposobie załatwienia sprawy.
13. Rada Miasta Gdańska, podejmując uchwałę wyrażającą zgodę na wzniesienie pomnika, powierza jej wykonanie Prezydentowi Miasta Gdańska.
14. Prezydent Miasta Gdańska w uzgodnieniu z wnioskodawcą, po uwzględnieniu warunków finansowych, ogłasza konkurs na projekt pomnika. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, Prezydent Miasta Gdańska może wyrazić zgodę na odstąpienie od trybu konkursowego i wyłonienie projektu pomnika w inny sposób.
15. W skład komisji konkursowej powoływani są: przedstawiciel wnioskodawcy, 2 przedstawiciele Rady Miasta Gdańska, 2 przedstawiciele Prezydenta Miasta Gdańska, przedstawiciel Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska, 3 przedstawiciele środowisk artystycznych bądź naukowych.
16. Wnioskodawcy występują samodzielnie o pozwolenia wymagane przepisami Prawa budowlanego oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (jeśli wymagają tego przepisy).

WNIOSKODAWCA

Komisja Kultury
Rady Miasta Gdańska
za komisję przewodniczący
Komisji Kultury Rady Miasta Gdańska

Marek Bumblis

RADCA PRAWNY

Dotyczy: projektu uchwały w sprawie zasad stosowanych przy wznoszeniu pomników na terenie Gdańska.

Poniżej przedstawiam zastrzeżenia i uwagi do projektu uchwały

1. W podstawie prawnej uchwały należy przywołać aktualny tekst jednolity ustawy o samorządzie gminnym opublikowany w Dzienniku Ustaw z 2015 r. poz. 1515.
2. Przedłożony projekt uchwały nie zawiera uzasadnienia. Brak ten powinien być usunięty przez wnioskodawcę.
3. W pkt 3 lit. d) niezgodnie ze strukturą jednostek pomocniczych Miasta Gdańska przyjęto, że wnioski mogą być zgłaszane przez Rady Osiedli. Określenie „i Osiedli” należy wykreślić.
4. Zgodnie z treścią art. 19 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, zadaniem przewodniczącego rady jest wyłącznie organizowanie prac rady oraz prowadzenie obrad rady. Na mocy postanowień pkt 11 załącznika przyznano Przewodniczącemu Rady Miasta Gdańska kompetencje stanowiące wykraczające poza dyspozycję art.19 ust. 2 ustawy. Od wyłącznej woli Przewodniczącego uzależniono bowiem możliwość procedowania przez Prezydenta Miasta Gdańska i Radę Miasta Gdańska nad wnioskiem w sprawie wzniesienia pomnika. Postanowienie takie jest w mojej ocenie nielegalne.

Niezależnie od powyższego zastrzeżenia, postanowienia pkt 11 budzą również inne wątpliwości. Nie wskazano przy tym jakimi przesłankami miał by się kierować Przewodniczący Rady Miasta Gdańska podejmując decyzję w powyższym zakresie chyba, że pojęcie „decyzja”, którym posłużono się w § 2 projektu uchwały odnosić się ma również do działań Przewodniczącego Rady. Jeśli tak należy odczytać intencję projektu uchwały, to wniosek w sprawie wznoszenia pomnika miałby być oceniany przy zastosowaniu tych samych kryteriów 4-krotnie, to jest przez Komisję ds. pomników, przez Przewodniczącego Rady Miasta Gdańska przez właściwą komisję Rady Miasta Gdańska opiniującą projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wzniesienie pomnika oraz przez komisję konkursową. Ponadto, w pkt 11 załącznika nie wskazano zdarzenia, od którego należy liczyć 30 dniowy termin wystąpienia Przewodniczącego Rady Miasta Gdańska do Prezydenta Miasta Gdańska.
5. Punkt 1 i 13 załącznika powtarzają odpowiednio postanowienia art. 18 ust 2 pkt 13 i art. 30 ust 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym. Podobnie treść pkt 2 załącznika nie niesie żadnej nowej treści normatywnej. Należy zatem rozważyć celowość umieszczenia postanowienia tych punktów w treści załącznika.
6. Zasadnym wydaje się określenie, aby wezwanie o uzupełnienie wniosku- pkt 6 załącznika- zawierało termin w jakim wniosek ma być uzupełniony. Ponadto, nie określono konsekwencji nie uzupełnienia wniosku zgodnie z wezwaniem.

7. W pkt 16 załącznika wskazano, że „Wnioskodawcy występują samodzielnie o pozwolenia wymagane przepisami Prawa budowlanego oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (jeśli wymagają tego przepisy)”. Na gruncie przepisów k.p.a. oznacza to, że wszystkich wnioskodawców należało by uznać za stronę postępowania w rozumieniu przepisów art.28 i 29 k.p.a. Pogląd taki jest w mojej ocenie błędny.

Zapis ten budzi w szczególności wątpliwości, co do możliwości występowania jako strona w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie uzyskania pozwolenia na budowę wnioskodawców innych niż podmioty wymienione w pkt 3 lit. f) załącznika. Zwrócić bowiem należy uwagę na fakt, że „pomnik” w rozumieniu prawa budowlanego zakwalifikować należy do kategorii budowli- art.3 pkt 3 ustawy prawo budowlane. Wnioskodawca będzie musiał wylegitymować się prawem do dysponowania nieruchomością na cele budowlane celem uzyskania pozwolenia na budowę. W odniesieniu do wnioskodawców określonych w pkt 3 lit. a, lit. c, oraz lit d, uzyskanie tego prawa jest niemożliwe. W przypadku wnioskodawców wymienianych w pkt.3 lit.b oraz lit.e prawo takie musiało by przysługiwać wszystkim osobom z grupy wnioskodawców. Stronami postępowania musiały by być wówczas wszystkie te osoby.

Ponadto wskazać należy, że określenie „jeśli wymagają tego przepisy” jest zbędne. Jeśli przepisy powszechnie obowiązujące nie wymagają uzyskania pozwoleń wnioskodawca nie będzie zobowiązany do występowania o nie.

8. W pkt 4 lit. i) wskazano na konieczność uzyskania przez wnioskodawców pisemnej zgody właściciela terenu innego niż Skarb Państwa lub Miasta Gdańsk, na zlokalizowanie pomnika. Jeśli w intencji wnioskodawcy projektu uchwały zgoda ma mieć charakter wstępny, na potrzeby podjęcia uchwały wyrażającej zgodę na wzniesienie pomnika zapis ten jest sformułowany poprawnie. Oświadczenie takie w mojej opinii nie jest jednak równoważne z udzieleniem prawa do korzystania z nieruchomości na cele budowlane w rozumieniu prawa budowlanego.

9. Zgodnie z treścią pkt 7 załącznika, Prezydent Miasta Gdańska powołuje w drodze zarządzenia Komisję ds. pomników. Nie określono jednak czy Komisja ta powołana ma być na czas nieoznaczony, czy też na czas określony np. na okres kadencji Rady Miasta Gdańska. Nie określono ponadto trybu pracy zespołu, w tym w szczególności procedury w jakiej powstaje opinia Komisji.

10. W pkt 8 załącznika wskazano, że do składu Komisji Prezydent Miasta Gdańska powołuje m.in. przedstawicieli komisji Rady Miasta Gdańska oraz przedstawiciela Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Nie sprecyzowano jednak kto i w jakim trybie wyłania owych przedstawicieli. Zwrócić należy uwagę na fakt, że ta grupa osób nie podlega służbowo Prezydentowi w odróżnieniu od pozostałych członków Komisji. Niezależnie od powyższych uwag, wskazać należy na nieprecyzyjne określenie liczby radnych Miasta Gdańska, którzy mają być powołani w skład Komisji. Jeśli powołanych ma być 2 przedstawicieli komisji właściwej ds. kultury i 2 przedstawicieli innych komisji, błędny jest zapis, że w skład Komisji wchodzi od 2 do 4 radnych.

Podobne uwagi dotyczą treści pkt 15 załącznika dotyczącego powołania komisji konkursowej. Ponadto, jedynie na zasadzie domniemania można przyjąć, że komisja konkursowa powoływana jest przez Prezydenta Miasta Gdańska.

11. Na marginesie wskazać należy, że w dotychczasowej praktyce podejmowania uchwał w sprawie wzniesienia pomnika Rada Miasta Gdańska wyrażając zgodę na wzniesienie pomnika akceptowała również jego wstępny wygląd. Procedura przyjęta w załączniku do uchwały zakłada możliwość odstąpienia od powyższego wymogu albowiem "propozycja formy pomnika (np. figura, grupa rzeźbiarska, obelisk), z uwzględnieniem umieszczonych na pomniku lub w jego sąsiedztwie inskrypcji, symboli i grafik" jest wymogiem fakultatywnym wnioski - pkt 4 lit c załącznika.

Andrzej Borkowski

RADCA PRAWNY
GD-1109